

δεμία ἀντίρρησης· ἀλλὰ βεβαίως ἐν τῇ μελλούσῃ ἐκείνῃ, τῇ ἄλλως πραγματικῇ λεγομένῃ ζωῇ, τὴν πρώτην θὰ καταλάβωσι θέσιν ἐκεῖνοι οἵτινες ἐμάντευσαν καὶ ἐπροφήτευσαν ταύτην καὶ περὶ αὐτῆς ἐφιλοσόφησαν χριστιανικώτερον ἄλλων ἐθνῶν παρ' οἷς ἀμυδρὰ μόνον ὑπάρχει ἰδέα περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Ἄν δὲ τὸ δεύτερον, ἥτοι ἂν μόνον περὶ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους προκειμένου, ἡ ζωὴ πρέπει νὰ ὀνομάζεται ὄνειρον, ὡς ἐν ὀνείροις πάντοτε ἡμῶν βιωσάντων, ἐπιτραπήτω μοι νὰ εἶπω μετὰ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ὅτι οὐχὶ ὄνειρον ἀλλὰ πραγματικότης λαμπρὰ καὶ δημιουργὸς ὑπῆρξεν ὁ βίος ἐκεῖνος οὗ περ ἂνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἵχνη ἀπαντᾷ καὶ θέλει ἀπαντήσῃ ἡ ἀνθρωπότης, οὗ τινος τεκμήρια ζῶντα κεῖνται τὰ πολλαχοῦ ἐγηγερμένα τρόπαια τῆς πολιτικῆς, φιλολογικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς μεγαλοφυίας. Ἐξήσαμεν, εἶναι ἀληθές, ποτε τὴν ζωὴν τῶν ἐνυπνίων, τὴν ζωὴν ἐκείνην ἣτις τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις κατέχει ἐν θέσει συγκεχυμένη μετὰ τοῦ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως· ἀλλὰ καὶ τὰ παραλαλητὰ ἅπερ ἐξέφυγον τὸ σῶμα ἡμῶν κατὰ τὴν κατάσασιν ἐκείνην πολλῶν ἐθορύβησαν ἄλλων τὴν ἡσυχίαν, ἕως οὗ τὰ χαράγματα καθ' ἃ εὐρέθημεν ὅλως ἀφυπνισμένοι ἐχαιρετίσθησαν ὑπὸ κρότων ἀναγγειλάντων ἐχθροῖς τε καὶ φίλοις ὅτι τὴν ζωὴν τῶν ζώντων ἡμεῖς ζῶμεν. Παρὼν ὁ Γκαίτης ἐν τῷ Γερμανικῷ στρατοπέδῳ ὅπερ ἡττήθη ὑπὸ τῶν ἀνυποδότητων στρατιωτῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ περιφανεί τοῦ Βαλμῆ μάχη διεκήρυξε περιτράνως ὅτι « ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης νέος ἤρχετο διὰ τὴν ἀνθρωπότητα βίος » καὶ ἐννοεῖ βεβαίως βίον πραγματικόν, πλαστικόν, γόνιμον.